Fulufjellets nasjonalparker

Foto: Trygve Opseth

Fulufjellets nasjonalparker

Kart og informasjon
Velkommen inn i
Norges nasjonalparker

Velkommen til Fulufjellet

Der andre fjell reiser mektige topper av hardt berg ligger Fulufjellet og ruver med sitt flate platå av sandstein. Her finner du dype gammelskoger og karrig fjellheier. Friske kilder kaster seg utfor klippene og graver dype raviner. Klare fjellsjøer ligger som speil mellom reinlav og fjellbjørk. Gamle stier og setrer vitner om eldgamle tider.

Fulufjellet er grenseløst. Norge og Sverige møtes her og blir til et stort vernet område for dyr og natur – Fulufjellet nasjonalpark og Fulufjällets nationalpark. Nasjonalparkene ligger like ved store turistdestinasjoner og området er godt tilrettelagt for vandring.

Fulufjellet er for deg som søker stillheten og store villmarksopplevelser. Trolig vil du kunne gå en hel dag uten å treffe andre mennesker.

Størstedelen av nasjonalparken er snaufjell dominert av blokkmark. Landskapet og naturen i parken er variert med blant annet gammelskog og fossefall.

Nasjonalparken består av tre adskilte fjellområder – platåfjell med vidder på toppen og bratte lisider.

Høydeforskjellene varierer fra 520 moh. i sør til det høyeste punktet fjellet «Slottet» på 1047 moh.

Fulufjellet «fortsetter» over grensa til Sverige som Fulufjällets nationalpark. På svensk side finner du besøkssenteret Naturum. Verdens eldste tre, Old Tjikko, 9550 år, er en spesiell attraksjon på svensk side. Her ligger også et av Sveriges høyeste vannfall, Njupeskär.

Turstier og leder binder sammen fjellområdet uten at riksgrensa er til hinder. Flere av stiene og ledene er gamle ferdselsveger som det knytter seg interessant kulturhistorie til.

Fulufjellet har opplevelser og attraksjoner for alle som er nysgjerrige på historien og naturen rundt oss. Lavskriken, vårt nasjonalparksymbol, hilser deg velkommen.

Grensen mellom Norge og Sverige er markert med grenserøyser.

Lavskriken, vårt nasjonalparksymbol, hilser deg velkommen.

Opplevelser

To nasjonalparker på ett fjell – velkommen inn i et område med grenseløse opplevelser og store kontraster. Gå tur på platå av sandstein eller utforsk bratte, spennende gammelskoglier. Forleng turen over grensa og besøk det felles norsk-svenske besøkssenteret. Her kan du se utstillinger om naturen, dyre- og plantelivet og delta i ulike aktiviteter.

Fottur og skitur

I nasjonalparkene finner du et nettverk av merkede sommerstier og om vinteren, skiløyper. Storbekkåsen er et fint startpunkt, hvor du kan følge en merket sti opp til riksgrensa på Brynflået. På denne strekningen finner du også det eneste oppkjørte skisporet om vinteren på norsk side. Fra sør til nord finner du de grensekryssende sommerstiene Brynvegen, Drøkkekjeldvegen og Särnvegen.

Fascinerende fjellplatå

Nasjonalparken preges av prekambrisk sandstein, såkalt trysilsandstein, med dyp rødlig farge. Landskapet er karrig og vegetasjonen på snaufjellet er artsfattig.

Frodige daler

Fulufjellet er kontrastfylt og er mer enn bare fjell. I Tangådalen vil du oppleve en frodig og vill dal, nedfelt i fjellpartiet. I Göljådalen kan du se spor etter det verste uværet på 1000 år, da det i august 1997 falt mer enn 400 mm regn i løpet av 12 timer.

Felles besøkssenter

Naturum Fulufjället er et felles besøkssenter for nasjonalparkene. Besøkssenteret ligger på svensk side ved Njupeskär, vest for Mörkret. Her kan du se en utstilling om naturen, lære om dyre- og plantelivet, og delta i ulike aktiviteter. Besøkssenteret selger også fiskekort og kart, og arrangerer turer med guide. Her får du også vandringstips om du vil gå på egenhånd.

Store fossefall

Njupeskär er et av Sveriges høyeste fossefall og er med sine 93 meter, hvorav 70 meter fritt fall, et fantastisk syn. Stien til fossen starter ved besøkssenteret og er totalt fire km lang. Bråtafallet i Bergdalen er et flott fossefall på norsk side.

Overnatting

Det finnes ingen turisthytter med overnattingsmuligheter på norsk side i nasjonalparken. I Ljørdalen er det mulig å leie seg leilighet. På svensk side finnes overnatting ved Fulufjällsgården og vandrerhjem like utenfor parken. Det finnes også utleiehytter i den svenske nasjonalparken.

Skitur på Brynflået.

Njupeskär.

Naturum Fulufjället, felles besøkssenter på svensk side.

Fakta & informasjon

Fulufjellet nasjonalpark ble opprettet i 2012 og er 82,5 km².
Fulufjällets nationalpark ble opprettet i 2002 og er 385 km².

Hvor ligger Fulufjellet?	Fulufjellet nasjonalpark ligger Trysil kommune i Innlandet fylke, Norge. Nærmeste tettsteder er Ljørdalen, Østby og Innbygda (Trysil sentrum). Fulufjället nationalpark ligger i Älvdalen kommune, Dalarnas län, Sverige. Nærmeste tettsteder er Särna, Sörsjön og Sälen.
Hvordan kommer jeg meg dit?	**Fulufjellet nasjonalpark:** Rv. 25 til Østby via Nybergsund og videre fv. 564 til Ljørdalen eller rv. 25 til Støa og fv. 570 videre til Ljørdalen. **Fulufjällets nationalpark:** Riksveg 70 nordover fra Särna. Etter 4 km ta til venstre i retning Mörkret. Følg skiltingen til nasjonalparken fra Mörkret.
Besøkssenter	Naturum Fulufjället
Planlegg turen	*norgesnasjonalparker.no/nasjonalparker/fulufjellet* *sverigesnationalparker.se/fulufjallet* *naturum.fulufjallet@lansstyrelsen.se*
Verneområder i nærheten	Fregn naturreservat.
Turistinformasjon	Destinasjon Trysil SA *trysil.com*
Forvaltning og oppsyn	Nasjonalparkstyret for Fulufjellet *fminpost@fylkesmannen.no* *nasjonalparkstyre.no/Fulufjellet* Statens naturoppsyn, *naturoppsyn.no* Länsstyrelsen Dalarna, *lansstyrelsen.se/dalarna*

MILJØ-
DIREKTORATET

M-1706 | 2020
Skipnes.no

Plante- og dyreliv

I Fulufjellet finner fugl og pattedyr gode hekke- og yngleplasser og rovdyrene hi og territorier å leve i. Vegetasjonen i snaufjellet er lite variert, men artsmangfoldet er større lenger ned. Urskog med opptil 400 år gamle furuer finnes i parken. På svensk side står verdens eldste tre, Old Tjikko, ei gran som er anslått å være 9550 år gammel.

Fugleliv

I Fulufjellet er du omgitt av fugl. Lavskrika hilser deg velkommen med sine småpratende plystrelåter rundt hele fjellplatået. Den sjarmerende fuglen kan komme svært nær deg på lydløse vinger og vil gjerne ha en bit av matpakka di. I snaufjellet kan du høre det enstonige fløytet til heiloen. Høyt i lufta gir heipiplerka seg til kjenne. I fjellet «trykker» lirypa hardt både sommer og vinter. Jaktfalken, verdens største falk, hekker fåtallig i Fulufjellet. Rype er jaktfalkens livrett.

Bjørneland

Elg og hare er vanlige pattedyr i Fulufjellet. Fjellet er kjent for sine store elgokser. Også de fire store rovdyrartene – bjørn, ulv, jerv og gaupe lever i området. Spesielt bjørnen har funnet seg godt til rette. Det anslås at mellom 10 og 20 bjørner ligger i hi på svensk og norsk side. Nasjonalparken synes dermed å være et av de viktigste områdene for den saktevoksende bjørnestammen i Norge.

Gammelskog og verdens eldste tre

Den fjellnære skogen har de største naturverdiene. Her finnes store arealer med naturskog og gammelskog av gran og furu. Stedvis har skogen urskogpreg med et rikt artsmangfold. Spredte gamle furuer på 300–400 år er ikke uvanlig. Verdens eldste tre, Old Tjikko, ei gran som er 9550 år gammel, kan du se nær Njupeskär.

Unik flora

Fjellene er dekket av fattig heivegetasjon dominert av dvergbusker, gras, starr og siv, i tillegg til moser og lav. Både i nasjonal og internasjonal sammenheng er snaufjellet ekstremt artsfattig. Fravær av reinbeite, og derfor forekomster av intakte lavmatter, gjør også sitt til at floraen er unik. Den store variasjonen i naturtyper gjør at mange fugle- og pattedyrarter finner gode hekke- og yngleplasser i Fulufjellet.

Heilo.

Storfurua i Bergådalen.

Brunbjørn.

Historie og kultur

I Fulufjellet gikk det flere gamle ferdselsveger mellom Norge og Sverige – i dag benyttet som turstier.

De gamle ferdselsvegene

Flere gamle ferdselsveger mellom Norge og Sverige krysser nasjonalparken, i dag som turstier. Ferdselsvegene er flere hundre år gamle. Särnvägen, som går fra sør til nord, er fra tida før 1644, da Jämtland og Härjedalen var en del av Norge. Vegen ble brukt som handelsrute for innbyggerne rundt, og det hevdes også at den ble brukt som pilegrimsveg. Vegen går fra Kjørdalengrende via Girdalssetra og Fulunebben og videre over til Fulufjellet på svensk side.

Altarringen

En annen gammel ferdselsveg, Altarringvegen, tar deg til den spesielle Altarringen. Det er ikke med sikkerhet slått fast hva steinringen som utgjør Altarringen egentlig er. Noen hevder det er en gammel offerplass, andre at den er en falkfangerplass. Altarringvegen går opp fra Bergådalen over riksgrensa nordøst for Slottet til Altarringen på svensk side.

Samarbeid over grensa

Norske og svenske myndigheter samarbeider for å utvikle Fulufjellet som destinasjon. Målet er å legge til rette for store og helhetlige opplevelser i området. Det er jobbet frem en felles besøksstrategi som fremmer Fulufjellets verdier som lett tilgjengelig, men samtidig vilt.

Gammel bosetning

Det har bodd folk i området i 3000 år. Menneskene har levd av jakt, fiske, jordbruk og skogbruk. Det er derfor mulig å finne kulturminner i området med blant annet steinalderboplasser.

Altarringen.

Velkommen inn, ta vare på naturen

Velkommen til Fulufjellets nasjonalparker! Her er det rom for mange om vi tar hensyn til folk og dyr rundt oss. Nasjonalparkene er juvelene i norsk og svensk natur. Vernet bidrar til å ta godt vare på landskapet og mangfoldet av dyr og planter. Slik kan vi fortsette å samle gode turminner også i framtida.

Allemannsretten. Du kan gå der du vil på beina, på truger og på ski. Ta pause hvor som helst. Du kan slå opp teltet der du vil, unntatt i sone IV i Fulufjällets nationalpark. I Fulufjellet kan du fritt plukke sopp, bær og vanlige planter. Hensynet til vegetasjon og dyreliv er viktig, særlig i hekke- og yngletida.

Kulturminner. I Fulufjellet finnes gamle seterbygninger, steinalderboplasser, fangstgroper og gamle steinformasjoner. Vis hensyn og utvis forsiktighet når du er i nærheten av disse. Det er ikke tillatt å bygge nye varder.

Søppel. Husk å rydde opp etter deg og ta med søppel hjem.

Bål. På svensk side er det kun lov å tenne bål på anviste plasser ved hytter og gapahuker med den veden som finnes der. På norsk side er det i tidsrommet 15. april til 15. september forbudt å brenne bål. Det er allikevel tillatt å gjøre opp bål der det åpenbart ikke kan medføre brann.

Jakt og fiske. I den norske nasjonalparken kan du jakte og fiske som i skog- og fjellområder ellers, dersom du har jakt-/fiskekort. Det er ikke lov å bruke levende fisk som agn. Du kan heller ikke ta med deg levende fisk eller vått fiskeutstyr fra et vassdrag til et annet.

Med unntak av jakt på elg i deler av Fulufjällets nationalpark, er all jakt forbudt. Fiske er kun tillatt i sone III.

Hunden er velkommen med på tur. På svensk side må hunden alltid holdes i bånd. I den norske nasjonalparken er det båndtvang mellom 1. april og 20. august.

Framkomstmiddel med motor er i utgangspunktet forbudt i nasjonalparkene. På svensk side er snøskuterkjøring tillatt langs noen traseer.

Annen ferdsel. Isklatring på Njupeskärs fossefall er tillatt 1. desember – 31. mars. All annen klatring i berg er forbudt på svensk side. På norsk side er sykling og organisert ridning ikke tillatt. I den svenske nasjonalparken er sykling og ridning kun tillatt på bilveg.

God planlegging gir gode turopplevelser!

Fulufjellet nasjonalpark

FULUFJÄLLETS NATIONALPARK

Kartinformasjon Fulufjellets nasjonalparker

Velkommen inn i naturen

Dette er et kart utviklet for merkevaren Norges nasjonalparker. Alle norske verneområder, uavhengig av vernekategori, er en del av denne merkevaren. Disse kartene er utviklet ut fra kunnskap om hvordan verneområdet blir brukt og hvilke områder som er sårbare for besøk - grunnlaget for besøksforvaltningen. Dette kartet er ikke et turkart, men gir deg en oversikt over tilbudene i det aktuelle verneområdet og området rundt.

Besøkssenter
Naturum Fulufjället

Naturum Fulufjället ligger nær Njupeskär som er et av Sveriges høyeste fossefall. Naturumet er hovedentré på svensk side og er et felles besøkssenter for nasjonalparkene. Her kan du starte fotturer, få vandringstips, være med på guidet tur, se utstilling og filmer om Fulufjellets dyr og natur, delta i ulike aktiviteter, kjøpe fiskekort og kart. En stor parkeringsplass er åpen hele året.

Startpunkt
Storbekkåsen

Storbekkåsen er hovedinnfallsporten til nasjonalparken på norsk side. Det er sommerbilveg fram til Storbekkåsen med muligheter for parkering. Her er opparbeidet rasteplass med gapahuk, bålplass, utedo og informasjonsskilter. Merket sommersti går opp til riksgrensa på Brynflået.

Startpunkt
Bråtafallet

I Bråtafallet, nær de flotte fossefallene i Bergåa, finnes parkeringsplass, informasjonsskilt, gapahuk, utedo, bålplass og sittebenk. Fra Bråtafallet går det sti opp til Slottet som er Fulufjellets høyeste punkt (1047 moh). Fra stien er det en avstikker til Storfurua.

Startpunkt
Svensk side

I tillegg til naturumet er Brottbäckstugan, Göljådalen, Morbäckssätern, Björnholmsstugan og Gördalen mye brukte startpunkter for sommer- og vinterleder på svensk side. Stedene har parkeringsmuligheter. Populære rastebuer finnes langs ledene.

Parkering	Overnatting
Informasjon	Turisthytte, ubetjent
Serverdighet	Serveringsted
Utkikkspunkt	Tilgjengelig tursti